Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Krachtighuizerweg 28
3881 PD Putten
06 213 22 313

info@nmv.nu
www.nmv.nu
KvK 40656654

Aan: de leden van het College van Hoofdingelanden, leden van het Algemeen Bestuur, de Minister van Infrastructuur en Milieu

Putten, 6 maart 2017
Kenmerk: B4024

Betreft: Waterschapsnormen

Geachte leden van het College van Hoofdingelanden, leden van het Algemeen Bestuur, Minister van Infrastructuur en Milieu,

Namens de Nederlandse Melkveehouders Vakbond wil ik uw aandacht vragen voor het volgende. Geconstateerd hebbende dat:

- De landbouw voor de derogatie van de Nitraatrichtlijn sinds 2014 door de Europese Commissie wordt getoetst op waterschapsnormen voor oppervlaktewater, die door veel waterschappen onvoldoende zijn onderbouwd. Deze normen zijn gesteld aan afwateringen in landbouwgebied. In veel gevallen gaat het om wateren, zijnde geen KRW-waterlichamen, waarvoor er aanvankelijk geen norm was. Speciaal voor het 'actieprogramma Nitraatrichtlijn' is er door waterschappen een norm gesteld aan 'boerenslootwater' om de effecten van het mestbeleid te kunnen toetsen.
- Het voor de landbouw van het grootste belang is dat deze normen goed zijn onderbouwd, aangezien verlies van derogatie de melkveehouderij jaarlijks 116 miljoen euro gaat kosten (Bron: LEI).
- Er door de waterschappen verschillende meet- en analysemethoden worden gebruikt voor het meten van nutriënten in oppervlakte water.
- Het Stone-model, waarmee emissieschattingen worden gemaakt, hoge onzekerheden kent. Volgens de 'handleiding' *Emissieschattingen Emissieregistratie* is de onzekerheid van het model op lokaal niveau 100 – 200 procent.[1] Met name voor gebieden met kwel is het model minder goed toepasbaar (de hydrologie en achtergrondconcentraties vormen de grootste onzekerheid binnen het model, zie modelhandleiding.)
- Het basisonderzoek t.a.v. riooloverstorten in totaliteit is verdwenen bij zowel Rijkswaterstaat, Wageningen UR, RIVM en PBL.
- Er een grote diversiteit aan normen voor "boerensloten" en "afwateringen in landbouwgebied" worden gehanteerd door de verschillende waterschappen.[2] De meeste waterschappen hanteren de normering voor min of meer natuurlijke wateren. Sommige waterschappen hanteren de MTR-norm (die soms strenger is dan de KRW-norm voor min of meer natuurlijke wateren). Sommige waterschappen hebben wel een correctie toegepast voor achtergrondbelasting en/of kunstmatige wateren, andere waterschappen niet.
- De norm voor min of meer natuurlijke wateren bijna niet van toepassing kan zijn op de landbouwafwateringen in Nederland, aangezien het veelal om kunstmatige wateren gaat. Bovendien is het de vraag welke doelen waterschappen stellen aan landbouwafwateringen, zijnde

[1] **Uit- en afspoeling nutriënten door landbouw- en natuurbodems, versie mei 2016, In opdracht van RIJKSWATERSTAAT – WVL , Uitgevoerd door ALTERRA Wageningen UR in samenwerking met DELTARES**
[2] **Meetnet Nutriënten Landbouw Specifiek Oppervlaktewater, Deltares**

Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Krachtighuizerweg 28
3881 PD Putten
06 213 22 313

info@nmv.nu
www.nmv.nu
KvK 40656654

geen KRW-waterlichamen. Voor zover ons bekend hebben veel waterschappen nog geen doelen gesteld aan landbouwafwateringen.

- De wettelijke normering die wordt gehanteerd voor de derogatie van de Nitraatrichtlijn, niet gelijk is aan de ons aangrenzende landen voor het zelfde type sloten (het gaat hier dus om niet KRW-waterlichamen). Bijvoorbeeld in België is de normering 10 mg N[3] en in Nederland gemiddeld 2 mg N per liter water. Meetpunten niet altijd "zuiver" zijn, omdat weinig rekening wordt gehouden met inlaatwater, natuurlijke achtergrondbelasting (kwel), veenafbraak) en watervogels.[4]
- Het MLSO al langere tijd belangrijke vragen oproept, die tot nu toe niet worden beantwoord. Het kan niet zo zijn dat de hoge P-concentraties in Zeeland worden toegeschreven aan kwel, terwijl diezelfde hoge P-concentraties in Zuid-Holland worden toegeschreven aan de land- en tuinbouw.
- Het RIVM een andere meetmethode gebruikt voor P-totaal en N-totaal, die andere uitkomsten geeft dan de meetmethode van de waterschappen. Voor P-totaal heeft de methode van het RIVM een 50% lagere uitslag tot gevolg dan de methode die door de waterschappen wordt gebruikt.[5]
- Volgens de brief van de Minister van Infrastructuur en Milieu van 29 januari 2016[6] aan de Tweede Kamer 'zijn de doelen voor nutriënten gelijk aan die van de natuurlijke watertypen of soepeler, maar in de praktijk nooit strenger'. Deze constatering is onjuist. In vijf waterschappen, nl. Hunze en AA, Delfland, Hollandse Delta, Rivierenland, Zuiderzeeland, worden strengere normen gesteld aan afwateringen in landbouwgebied.[7] Dit is niet toegestaan.
- Dat overschrijding van de norm door een aantal waterschappen te gemakkelijk wordt toegeschreven aan de agrarische sector, waarvoor meestal de onderbouwing ontbreekt.[8] Op lokaal niveau mag niet worden vertrouwd op Emissieregistratie, gezien de onzekerheid van 100-200 procent van dit model. Verder valt op dat door menig waterschap de emissiepost 'uitspoeling nutriënten landelijk gebied' (uit Emissieregistratie) in de rapportages is vertaald met 'landbouw'. De uitspoeling uit natuurgronden en overige gronden wordt gemakshalve bij de landbouw opgeteld.

Dit alles heeft in 2011 tot gevolg gehad dat, in verband met de mestwetgeving en derogatie-aanvraag bij de Europese Commissie in Brussel, geen adequate gegevens zijn ingestuurd. Hierop is een bemestingsnorm vastgesteld die lager dan wenselijk is en lager dan volgens de Kringloopwijzer noodzakelijk. De onjuiste rapportages kunnen als gevolg hebben dat de landbouw zijn derogatie verliest, wat een zeer hoge schadepost gaat geven voor de landbouw. Verdere consequenties van dit gevoerde

[3] MIRA Milieurapport Vlaanderen Vlaamse Milieumaatschappij
[4] Waterkwaliteit en Veehouderij, Stichting Mesdag Zuivelfonds
[5] Onderzoek naar het effect van filtreren op de stikstof- en fosforconcentraties in het oppervlaktewater, RIVM

[6] Brief nr 27 858 Gewasbeschermingsbeleid / 27 625 Waterbeleid / Nr. 346 BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

[7] Meetnet Nutriënten Landbouw Specifiek Oppervlaktewater, Deltares
[8] Waterkwaliteit en Veehouderij, Stichting Mesdag Zuivelfonds

Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Krachtighuizerweg 28
3881 PD Putten
06 213 22 313

info@nmv.nu
www.nmv.nu
KvK 40656654

beleid is dat het problemen oplevert voor de diergezondheid, namelijk fosfaatgebrek en voor het in standhouden van een duurzame bodem-, en grondkwaliteit.

Daarom vragen wij u, alle waterschappen, actie te ondernemen en voor 2021:

- De normering binnen het MNLSO te controleren op realiteitsgehalte, daarbij rekening houdende met het feit dat de landbouw sinds 2014 hierop wordt getoetst door Brussel, en de MNLSO-systematiek geen gelijke tred houdt met de KRW-systematiek die uitgaat van een gefaseerde implementatie tot 2027.
- De normering die in België wordt toegepast voor "boerensloten" ook in Nederland te gebruiken, zodat er in grensgebieden geen verschil in normering is.
- In probleemgebieden op bedrijfsniveau de vervuiler aan te pakken, conform het Belgische systeem, en de verantwoorde, milieubewuste agrariër te belonen. Hierbij te baseren op metingen, niet slechts op uitkomsten Emissieregistratie (onzekerheid van 100-200%).
- De uitslagen te onderbouwen en te corrigeren met wisselbelasting en (natuurlijke) achtergrondbelasting voor alle MNLSO-meetpunten binnen een waterschap. In een enkel waterschap is dit al gebeurd.
- Deze brief in de eerst komende algemene vergadering te agenderen als ingekomen stuk.

Hoogachtend,
Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Harm Wiegersma (voorzitter)

Bijlagen:
Mesdagrapport
Belgisch rapport derogatie